

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 4
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

หน่วยที่ 10

การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า

หัวข้อเรื่อง (Topics)

- 10.1 จุดประสงค์ของการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า
- 10.2 การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะเปิดวงจร
- 10.3 การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจร
- 10.4 การคำนวณหาค่าต่าง ๆ ในการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า

สมรรถนะย่อย (Element of Competency)

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า
2. ปฏิบัติการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าทั้งแบบสภาวะเปิดวงจรและสภาวะลัดวงจร

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives)

1. บอกจุดประสงค์ของการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าได้
2. อธิบายการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะเปิดวงจรได้
3. อธิบายการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจรได้
4. คำนวณหาค่าต่าง ๆ ในการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าได้

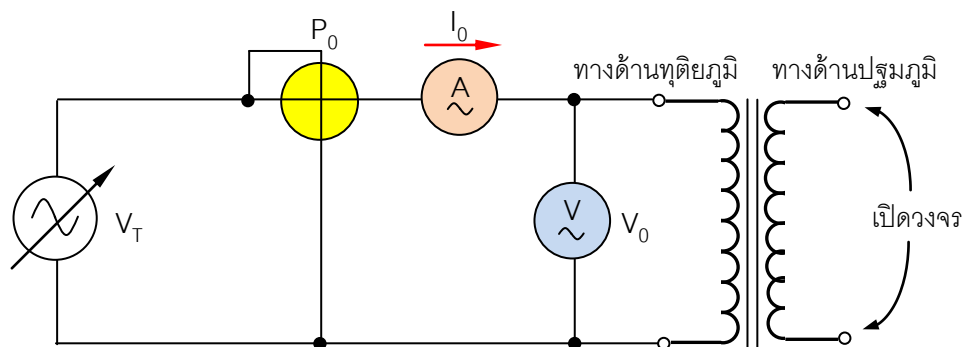
วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 5
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

10.1 จุดประสงค์ของการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า

จุดประสงค์ของการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า เพื่อต้องการหาค่าการสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในตัวหม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วย การสูญเสียในแกนเหล็กและการสูญเสียในขดลวดทองแดง และนำไปสู่การหาประสิทธิภาพของหม้อแปลงไฟฟ้า นอกจากนี้การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้ายังใช้หาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียนวงจรสมมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้ามี 2 วิธี คือ การทดสอบในสภาวะเปิดวงจรและการทดสอบในสภาวะลัดวงจร (มนตรี สุวรรณภิงคาร, 2550: 151)

10.2 การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะเปิดวงจร

การทดสอบแบบนี้สามารถกระทำได้ที่ 2 ด้านของตัวหม้อแปลงไฟฟ้า โดยการเปิดวงจรทางด้านใดด้านหนึ่ง ส่วนมากจะกระทำทางด้านทุติยภูมิแล้วเปิดวงจรทางด้านปฐมภูมิ เพราะการทดสอบแบบนี้ต้องจ่ายแรงดันไฟฟ้าให้เท่ากับพิกัดทางด้านทุติยภูมิของหม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้น้อยกว่าทางด้านปฐมภูมิ การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะเปิดวงจรก็คือการที่ให้หม้อแปลงไฟฟ้าทำงานในลักษณะไม่มีโหลด โดยให้ด้านขดลวดทุติยภูมิต่อกับแรงดันไฟฟ้าตามพิกัด (Rated voltage) ของหม้อแปลงไฟฟ้าส่วนขดลวดทางด้านปฐมภูมิให้เปิดวงจรไว้ โดยมีเครื่องวัดไฟฟ้าที่สำคัญต่ออยู่ด้วยก็คือวัตต์มิเตอร์ แอมมิเตอร์ และโวลต์มิเตอร์ ดังรูปที่ 10.1

รูปที่ 10.1 วงจรการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะเปิดวงจร

จากรูปที่ 10.1 เมื่อค่อย ๆ ปรับแรงดันไฟฟ้าทางด้านทุติยภูมิให้ได้ตามพิกัดแล้ว ซึ่งค่าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์ จะเป็นกำลังไฟฟ้าสูญเสียในแกนเหล็ก ส่วนโวลต์มิเตอร์ที่ต่ออยู่อ่านค่าแรงดันไฟฟ้าที่พิกัด และแอมมิเตอร์ที่อ่านได้เป็นค่าของกระแสไฟฟ้าขณะไม่มีโหลด ซึ่งจะมีค่าประมาณ 4-8 เปอร์เซ็นต์ของกระแสไฟฟ้าที่พิกัด

เมื่อ

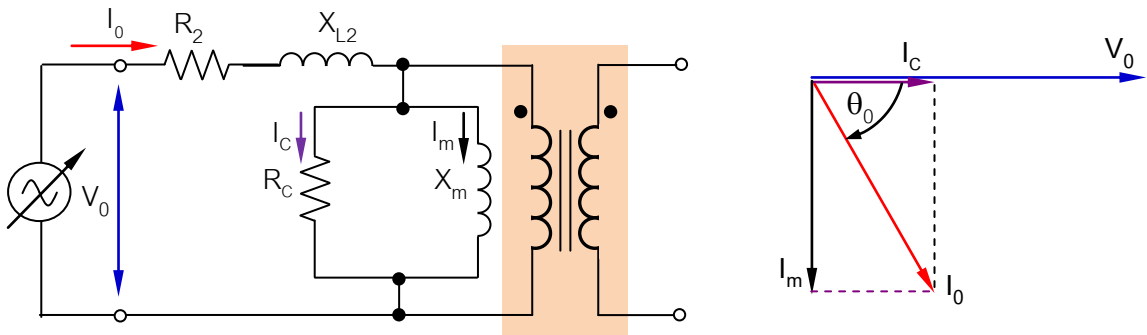
P_0 = กำลังไฟฟ้าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์

V_0 = แรงดันไฟฟ้าที่พิกัดที่อ่านได้จากโวลต์มิเตอร์

I_0 = กระแสไฟฟ้าเมื่อไม่มีโหลดที่อ่านได้จากแอมมิเตอร์

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 6
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

จากวงจรการทดสอบเขียนเป็นวงจรมุมของหม้อแปลงไฟฟ้าในสถานะไม่มีโหลด ดังรูปที่ 10.2 (ก) และเนื่องจากกระแส I_0 มีค่าน้อย ผลทำให้เกิดกำลังไฟฟ้าที่สูญเสียจากขดลวดน้อยมาก ($P_{\text{co2}} = I_0^2 R_2$) จึงไม่น่ามาคิด ดังนั้นกำลังไฟฟ้าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์จึงเป็นกำลังไฟฟ้าสูญเสียในแกนเหล็กทั้งหมด ส่วนแผนภาพเฟสเซอร์แสดงดังรูปที่ 10.2 (ข) โดยเฟสเซอร์ของกระแส I_0 ล้าหลังแรงดัน V_0 เป็นมุมเฟส θ_0 และเฟสเซอร์ของ I_c ร่วมเฟสกับแรงดัน V_0 ส่วนเฟสเซอร์ของกระแส I_m ล้าหลังแรงดัน V_0 เป็นมุม 90°

(ก) วงจรมุม

(ข) แผนภาพเฟสเซอร์

รูปที่ 10.2 วงจรมุมของหม้อแปลงไฟฟ้าและแผนภาพเฟสเซอร์ในสถานะเปิดวงจร

จากวงจรมุมรูปที่ 10.2 (ก) เห็นว่ากระแส I_0 แยกไหลเป็นสองส่วนคือกระแส I_c กับกระแส I_m และเมื่อทราบค่าของกระแส I_0 ก็ทำให้ทราบค่าของกระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก กระแสทำแม่เหล็ก ค่าความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กและค่ารีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กได้ตามลำดับ ได้ดังนี้

$$I_c = I_0 \cos \theta_0 \quad \dots (10.1)$$

$$I_m = I_0 \sin \theta_0 \quad \dots (10.2)$$

$$R_c = \frac{V_0}{I_c} \quad \dots (10.3)$$

$$X_m = \frac{V_0}{I_m} \quad \dots (10.4)$$

เมื่อ I_c = กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก

I_m = กระแสทำแม่เหล็ก

R_c = ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็ก

X_m = รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็ก

นอกจากนี้ยังหามุมเฟสระหว่างแรงดัน V_0 กับกระแสไฟฟ้าขณะไม่มีโหลด I_0 ได้ดังนี้

$$P_0 = V_0 I_0 \cos \theta_0$$

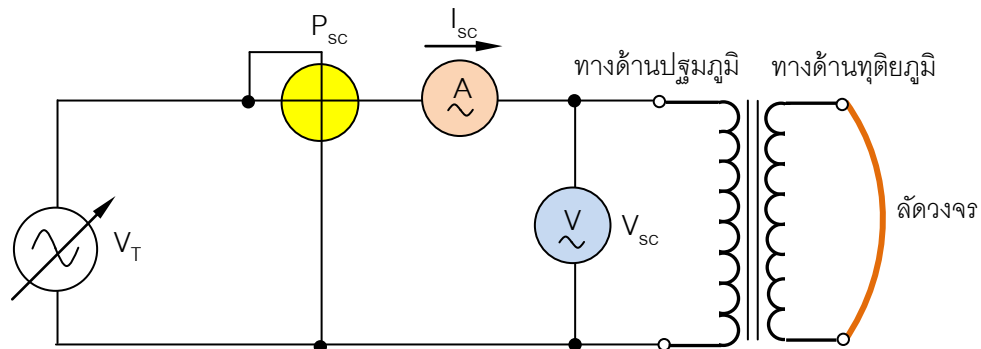
ดังนั้น
$$\theta_0 = \cos^{-1} \left(\frac{P_0}{V_0 I_0} \right) \quad \dots (10.5)$$

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 7
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

10.3 การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจร

ในการทดสอบแบบนี้สามารถกระทำได้ทั้ง 2 ด้านของตัวหม้อแปลงไฟฟ้า โดยการลัดวงจรทางด้านใดด้านหนึ่งซึ่งส่วนมากจะทดสอบทางด้านปฐมภูมิแล้วลัดวงจรทางด้านทุติยภูมิ เพราะการทดสอบแบบนี้ต้องจ่ายกระแสไฟฟ้าให้เท่ากับพิกัดทางด้านปฐมภูมิของหม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งทางด้านปฐมภูมินั้นใช้กระแสไฟฟ้าน้อยกว่าทางด้านทุติยภูมิซึ่งแหล่งจ่ายไม่ต้องจ่ายกระแสไฟฟ้ามากนัก

การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจรก็คือให้ขดลวดทางด้านปฐมภูมิต่อกับแหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้าแล้วปรับแรงดันไฟฟ้าให้ได้กระแสไฟฟ้าทางด้านปฐมภูมิเท่ากับพิกัดของหม้อแปลงไฟฟ้า โดยขดลวดทางด้านทุติยภูมิให้ลัดวงจรไว้ ซึ่งมีเครื่องวัดไฟฟ้าที่สำคัญต่ออยู่ด้วย คือ วัตต์มิเตอร์ แอมมิเตอร์ และโวลต์มิเตอร์ ดังรูปที่ 10.3 เมื่อปรับแหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ทางด้านปฐมภูมิโดยให้แอมมิเตอร์อ่านค่ากระแสไฟฟ้าเท่ากับพิกัดกระแสของหม้อแปลงไฟฟ้า ส่วนค่าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์จะเป็นกำลังไฟฟ้าสูญเสียในขดลวดทั้งหมดของทั้งสองด้าน (มนตรี สุวรรณภิงคาร, 2550: 153) ส่วนโวลต์มิเตอร์ที่ต่ออยู่อ่านค่าแรงดันไฟฟ้าขณะลัดวงจรซึ่งมีค่าประมาณ 5-12 เปอร์เซ็นต์ของแรงดันไฟฟ้าที่พิกัด

รูปที่ 10.3 วงจรการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจร

จากรูปที่ 10.3 ถ้ากำหนดให้

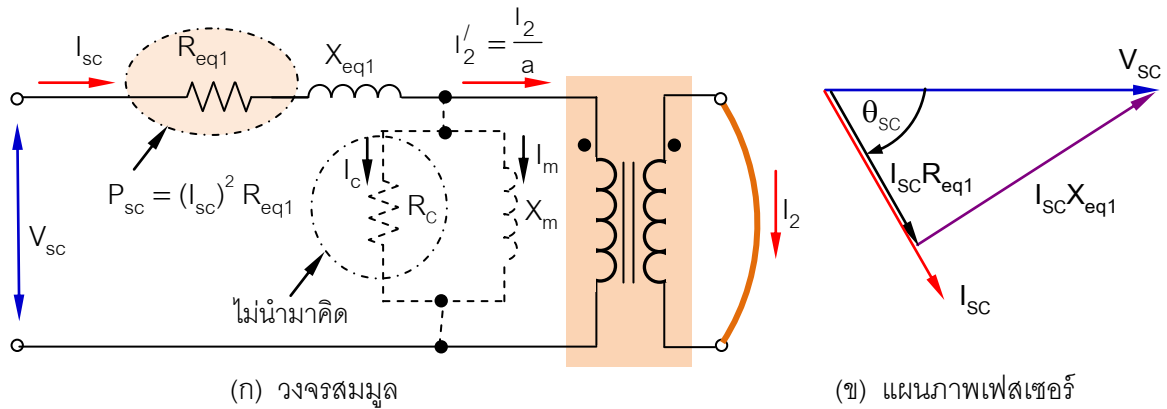
$$P_{sc} = \text{กำลังไฟฟ้าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์}$$

$$V_{sc} = \text{แรงดันไฟฟ้าขณะลัดวงจรที่อ่านได้จากโวลต์มิเตอร์}$$

$$I_{sc} = \text{กระแสไฟฟ้าขณะลัดวงจรที่อ่านได้จากแอมมิเตอร์}$$

จากวงจรการทดสอบเขียนเป็นวงจรสมมูลของหม้อแปลงไฟฟ้าในสภาวะลัดวงจร ดังรูปที่ 10.4 (ก) และเนื่องจากแรงดัน V_{sc} มีค่าน้อยจึงทำให้กระแส I_c น้อยตามไปด้วย ผลทำให้เกิดกำลังไฟฟ้าที่สูญเสียในแกนเหล็ก ($P_c = I_c^2 R_c$) มีค่าน้อยด้วย จึงไม่น่ามาคิดตั้งนั้นกำลังไฟฟ้าที่อ่านได้จากวัตต์มิเตอร์จึงเป็นกำลังไฟฟ้าสูญเสียในขดลวดทั้งหมด ส่วนแผนภาพเฟสเซอร์แสดงดังรูปที่ 10.4 (ข) โดยเฟสเซอร์ของกระแส I_{sc} ล้าหลังแรงดัน V_{sc} เป็นมุมเฟส θ_{sc} และเฟสเซอร์ของแรงดันตกคร่อม $I_{sc} R_{eq1}$ ร่วมเฟสกับกระแส I_{sc} ส่วนเฟสเซอร์ของแรงดันตกคร่อม $I_{sc} X_{eq1}$ นำหน้ากระแส I_{sc} เป็นมุม 90°

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน้า 8
รหัส 3104-2003		หน่วยที่ 10

รูปที่ 10.4 วงจรสมมูลของหม้อแปลงไฟฟ้าและแผนภาพเฟสเซอร์ในสภาวะลัดวงจร

จากวงจรสมมูลรูปที่ 10.4 (ก) นำค่าที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าต่าง ๆ ได้ตามลำดับ ได้ดังนี้

$$Z_{eq1} = \frac{V_{sc}}{I_{sc}} \quad \dots (10.6)$$

และ $R_{eq1} = \frac{P_{sc}}{(I_{sc})^2} \quad \dots (10.7)$

และ $X_{eq1} = \sqrt{(Z_{eq1})^2 - (R_{eq1})^2} \quad \dots (10.8)$

เมื่อ Z_{eq1} = อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ

R_{eq1} = ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ

X_{eq1} = รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ

ข้อควรจำ ➡ การทดสอบในสภาวะเปิดวงจร ได้กำลังไฟฟ้าสูญเสียในแกนเหล็ก ($P_c = P_0$)

➡ การทดสอบในสภาวะลัดวงจร ได้กำลังไฟฟ้าสูญเสียในขดลวดทั้งหมด ($P_{c0} = P_{sc}$)

10.4 การคำนวณหาค่าต่าง ๆ ในการทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า

ตัวอย่างที่ 10.1 หม้อแปลงไฟฟ้า 1 เฟส 50 kVA ขนาดแรงดัน 2400/240 V จากการทดสอบ ดังนี้

ทดสอบในสภาวะเปิดวงจร (เปิดวงจรทางด้านปฐมภูมิ) $V_0 = 240$ V $I_0 = 4.85$ A $P_0 = 173$ W

ทดสอบในสภาวะลัดวงจร (ลัดวงจรทางด้านทุติยภูมิ) $V_{sc} = 52$ V $I_{sc} = 20.8$ A $P_{sc} = 650$ W

(Mulukutla S. Sarmar and Mukesh K. Pathak, 2010: 137) จงคำนวณหา

- กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก
- กระแสทำแม่เหล็ก
- ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านทุติยภูมิ (แรงต่ำ)
- รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านทุติยภูมิ (แรงต่ำ)
- อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)
- ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)
- รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)
- เขียนวงจรสมมูลและกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรที่ได้จากการทดสอบ

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 9
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

วิธีทำ เมื่อทดสอบในสภาวะเปิดวงจร โจทย์กำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

$$V_0 = 240 \text{ V} \quad I_0 = 4.85 \text{ A} \quad \text{และ} \quad P_0 = 173 \text{ W}$$

หามุมเฟสระหว่างแรงดัน V_0 กับกระแส I_0

$$\text{จากสมการ} \quad \theta_0 = \cos^{-1} \left(\frac{P_0}{V_0 I_0} \right) = \cos^{-1} \left(\frac{173}{240 \times 4.85} \right)$$

$$\theta_0 = \cos^{-1} (0.148) = 81.48^\circ$$

ก. กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก

$$I_c = I_0 \cos \theta_0 = 4.85 \times \cos 81.48^\circ$$

$$I_c = 4.85 \times 0.148$$

$$I_c = 0.717 \text{ A}$$

กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็กมีค่าเท่ากับ

$$0.717 \text{ A} \quad \text{ตอบ}$$

ข. กระแสทำแม่เหล็ก

$$I_m = I_0 \sin \theta_0 = 4.85 \times \sin 81.48^\circ$$

$$I_m = 4.791 \text{ A}$$

กระแสทำแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ

$$4.791 \text{ A} \quad \text{ตอบ}$$

ค. ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านทุติยภูมิ

$$R_c = \frac{V_0}{I_c} = \frac{240}{0.717}$$

$$R_c = 334.72 \ \Omega$$

ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านทุติยภูมิมีค่าเท่ากับ

$$334.72 \ \Omega \quad \text{ตอบ}$$

ง. รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านทุติยภูมิ

$$X_m = \frac{V_0}{I_m} = \frac{240}{4.791}$$

$$X_m = 50.09 \ \Omega$$

รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านทุติยภูมิมีค่าเท่ากับ

$$50.09 \ \Omega \quad \text{ตอบ}$$

เมื่อทดสอบในสภาวะลัดวงจร โจทย์กำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

$$V_{sc} = 52 \text{ V} \quad I_{sc} = 20.8 \text{ A} \quad \text{และ} \quad P_{sc} = 650 \text{ W}$$

จ. อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)

$$\text{จากสมการ} \quad Z_{eq1} = \frac{V_{sc}}{I_{sc}}$$

$$= \frac{52}{20.8}$$

$$Z_{eq1} = 2.5 \ \Omega$$

อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิมีค่าเท่ากับ

$$2.5 \ \Omega \quad \text{ตอบ}$$

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 10
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

ฉ. ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)

$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad R_{eq1} &= \frac{P_{sc}}{(I_{sc})^2} \\ &= \frac{650}{(20.8)^2} \\ R_{eq1} &= 1.5 \Omega \end{aligned}$$

ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิมีค่าเท่ากับ 1.5 Ω

ตอบ

ช. รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิ (แรงสูง)

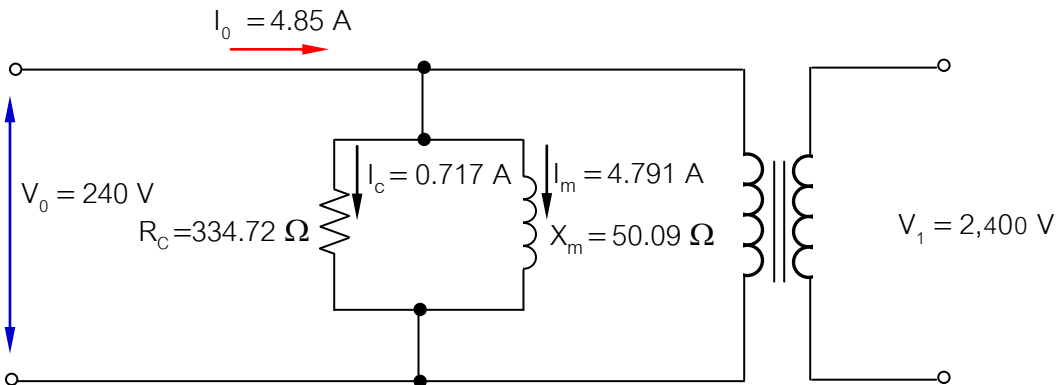
$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad X_{eq1} &= \sqrt{(Z_{eq1})^2 - (R_{eq1})^2} \\ &= \sqrt{(2.5)^2 - (1.5)^2} \\ X_{eq1} &= 2 \Omega \end{aligned}$$

รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านปฐมภูมิมีค่าเท่ากับ 2 Ω

ตอบ

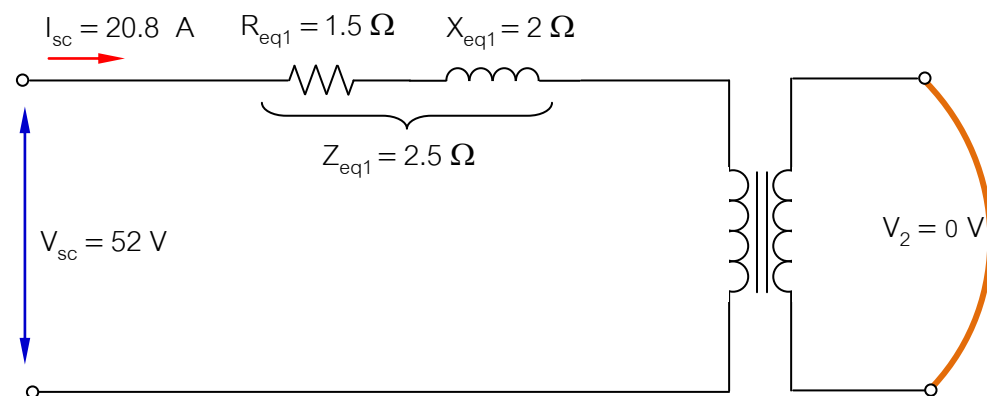
ข. เขียนวงจรสมมูลและกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรที่ได้จากการทดสอบ ได้ดังนี้

วงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะเปิดวงจร ดังรูปที่ 10.5

รูปที่ 10.5 การกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะเปิดวงจร

วงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะลัดวงจร ดังรูปที่ 10.6

รูปที่ 10.6 การกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะลัดวงจร

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน้า 11
รหัส 3104-2003		หน่วยที่ 10

ตัวอย่างที่ 10.2 หม้อแปลงไฟฟ้า 1 เฟส 50 kVA ขนาดแรงดัน 480/20000 V ซึ่งเป็นหม้อแปลงไฟฟ้าแบบเพิ่มแรงดันไฟฟ้า จากการทดสอบให้ผลดังนี้

	แรงดัน (V)	กระแส (A)	กำลังไฟฟ้า (W)
ทดสอบสถานะเปิดวงจร (เปิดวงจรทางด้านแรงสูง)	480	4.1	620
ทดสอบสถานะลัดวงจร (ลัดวงจรทางด้านแรงต่ำ)	1130	2.5	1250

(Stephen J. chapman, 2012: 149)

หมายเหตุ ให้ทางด้านรับไฟเป็นด้านปฐมภูมิ (480 V) และทางด้านจ่ายไฟเป็นด้านทุติยภูมิ (20000 V) จงคำนวณหา

- ก. กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก
- ข. กระแสทำแม่เหล็ก
- ค. ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านปฐมภูมิ
- ง. รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านปฐมภูมิ
- จ. อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ
- ฉ. ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ
- ช. รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ
- ซ. เขียนวงจรสมมูลและกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรที่ได้จากการทดสอบ

วิธีทำ เมื่อทดสอบในสถานะเปิดวงจร โจทย์กำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

$$V_0 = 480 \text{ V} \quad I_0 = 4.1 \text{ A} \quad \text{และ} \quad P_0 = 620 \text{ W}$$

หามุมเฟสระหว่างแรงดัน V_0 กับกระแส I_0

$$\text{จากสมการ} \quad \theta_0 = \cos^{-1} \left(\frac{P_0}{V_0 I_0} \right) = \cos^{-1} \left(\frac{620}{480 \times 4.1} \right)$$

$$\theta_0 = \cos^{-1} (0.315) = 71.64^\circ$$

ก. กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็ก

$$I_c = I_0 \cos \theta_0 = 4.1 \times \cos 71.64^\circ$$

$$I_c = 1.291 \text{ A}$$

กระแสที่สูญเสียในแกนเหล็กมีค่าเท่ากับ

1.291 A **ตอบ**

ข. กระแสทำแม่เหล็ก

$$I_m = I_0 \sin \theta_0 = 4.1 \times \sin 71.64^\circ$$

$$I_m = 3.891 \text{ A}$$

กระแสทำแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ

3.891 A **ตอบ**

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 12
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

ค. ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านปฐมภูมิ

$$R_c = \frac{V_0}{I_c} = \frac{480}{1.291}$$

$$R_c = 371.80 \Omega$$

ความต้านทานสูญเสียในแกนเหล็กทางด้านปฐมภูมิจึงมีค่าเท่ากับ 371.80 Ω **ตอบ**

ง. รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านปฐมภูมิ

$$X_m = \frac{V_0}{I_m}$$

$$= \frac{480}{3.891}$$

$$X_m = 123.36 \Omega$$

รีแอกแตนซ์ทำแม่เหล็กทางด้านปฐมภูมิจึงมีค่าเท่ากับ 123.36 Ω **ตอบ**

เมื่อทดสอบในสภาวะลัดวงจร โจทย์กำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

$$V_{sc} = 1130 \text{ V} \quad I_{sc} = 2.5 \text{ A} \quad \text{และ} \quad P_{sc} = 1250 \text{ W}$$

จ. อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ

$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad Z_{eq2} &= \frac{V_{sc}}{I_{sc}} \\ &= \frac{1,130}{2.5} \end{aligned}$$

$$Z_{eq2} = 452 \Omega$$

อิมพีแดนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิจึงมีค่าเท่ากับ 452 Ω **ตอบ**

ฉ. ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ

$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad R_{eq2} &= \frac{P_{sc}}{(I_{sc})^2} \\ &= \frac{1250}{(2.5)^2} \end{aligned}$$

$$R_{eq2} = 200 \Omega$$

ความต้านทานสมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิจึงมีค่าเท่ากับ 200 Ω **ตอบ**

ช. รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิ

$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad X_{eq2} &= \sqrt{(Z_{eq2})^2 - (R_{eq2})^2} \\ &= \sqrt{(452)^2 - (200)^2} \end{aligned}$$

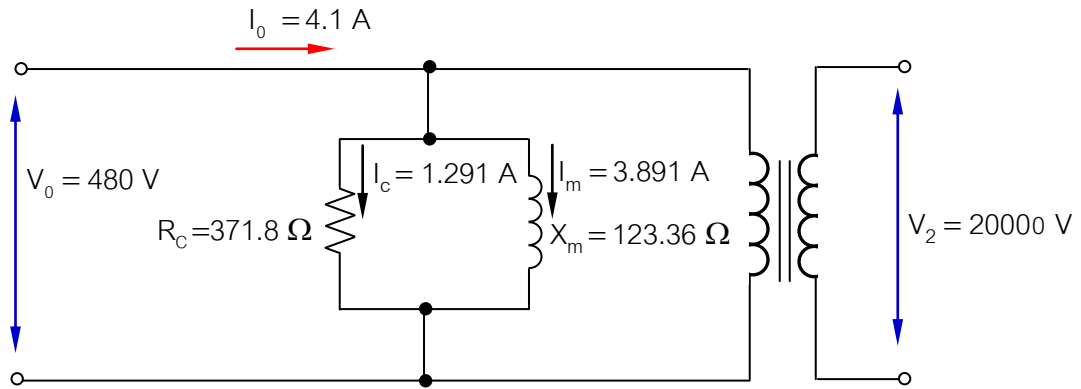
$$X_{eq2} = 405.34 \Omega$$

รีแอกแตนซ์สมมูลเมื่อพิจารณาทางด้านทุติยภูมิจึงมีค่าเท่ากับ 405.34 Ω **ตอบ**

วิชา เครื่องกลไฟฟ้า 1	ใบเนื้อหา	หน้า 13
รหัส 3104-2003	การทดสอบหม้อแปลงไฟฟ้า	หน่วยที่ 10

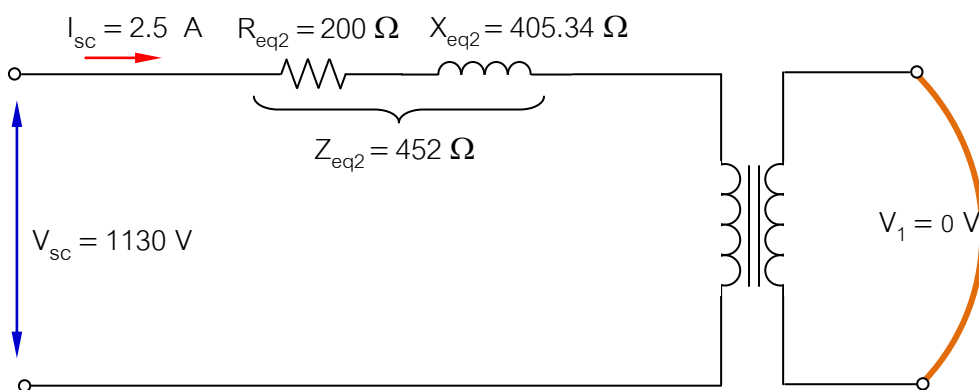
ข. เขียนวงจรสมมูลและกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรที่ได้จากการทดสอบ ได้ดังนี้

วงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะเปิดวงจร ดังรูปที่ 10.7

รูปที่ 10.7 การกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะเปิดวงจร

วงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะลัดวงจร ดังรูปที่ 10.8

รูปที่ 10.8 การกำหนดค่าต่าง ๆ ให้กับวงจรสมมูลจากการทดสอบในสถานะลัดวงจร